

Oemotståndligt. Såpbubblor och clowner trollar fram en glad dag. Sjukhusclowner rf. arbetar på barnkliniken.

Ett skratt för livet

Foton Leif Weckström

Först syns den runda röda näsan. Sedan den tokiga hatten på svaj och så den granna tröjan under den vita läkarrocken. Lite buller och lite stök, en sång eller två och prat, mycket prat. Pajsprat såsom clownen pratar.

Julianna, tre år har ett försiktigt leende och en skygg blick. Men sedan är blygheten som bortblåst. Så kommer skrattet, förtjusningen och engagemanget. För en stund är allt annat borta.

Sjukhusclownerna **Pia Tapio** och **Taina Mäki-Iso** kan sin sak. De trollar bort något av vardagen med sina konster, sin sång och sina tokiga, roliga frågor och svar. Pia och Taina är två av tjugonio sjukhusclowner, professionella skådespe-

lare och artister, som regelbundet besöker Barnkliniken och några andra barnsjukhus i Finland.

”Varje dag möter vi minst tiotals barn, anhöriga och personal. De behöver alla få skratta gott och glömma stunden”.

Som läkare, fast roligare

Sjukhusclownerna agerar lite som läkare på rondan och tar sig an alla patienter på avdelningen. De kommer en viss tid, en viss eftermiddag och på Barnkliniken uppträder de alla tisdagar, onsdagar och torsdagar. Många föräldrar kommer till avdelningen för att ta del av stunden med sitt barn.

Sjukhusclownerna besöker allt från poliklinikerna till intensiv-, neurologi-, barnkirurgi-, njur-, hjärt- och transplantationsavdelningarna och också avdelningar för ortopedtraumatologi, pediatri, hematologi, urologi och cancersjukdomar. I praktiken handlar det om nästan alla avdelningar för barn.

”Det är ofta barn som är mycket sjuka. Men glädjen att kunna glädja dem är oerhörd”, säger skådespelaren **Lilli Sukula-Lindblom** som hämtade modellen till organiserad verksamhet från USA till Finland i början av 2000-talet.

Hon hade stiftat bekantskap med sjukhusclownernas ”uppfinnare”, cirkusartisten **Michael Christensen** i New York där han startade verksamhet redan 1986. Sukula-Lindblom studerade som Fulbrightstipendiat sjukhusclowneri i New York hösten 2000. I dag är verksamheten etablerad

och arbetar som registrerad förening. Och framförallt är sjukhusclownerna en del av rutinerna på sjukhuset.

Viktigt med kontinuitet

”Sjukhusclownerna finns för barnen och vi möter dem ofta i korridoren. Vi går in i patientrummet bara om barnet ger tillstånd. Och vi ska inte störa personalen på avdelningen. Samtidigt är kontinuitet viktigt. Vi har ännu aldrig avbokat en clowndag”, berättar **Lilli Sukula-Lindblom** som i sin egenskap av sjukhusclown heter Rockenfäller efter sin ”avlägna amerikanska släkting Rockefeller”.

För barnet, föräldrarna eller sjukhuset kostar sjukhusclownernas besök ingenting.

”Vi finansieras verksamheten med hjälp av stöd av Penningautomatföreningen som står för cirka hälften av kostnaderna och därtill får vi medel av fonder, företag och privatpersoner”.

Sjukhusclownerna deltar regelbundet i skoling och fortbildning i allt från att trola med bollar, improvisera och spela.

När sjukhusclownerna **Pia** och **Taina**, alias **Tohutori Tomera** och **Tanttaralla**, träffar femåriga **Venla** är hon inte riktigt intresserad först. Men det dröjer inte många minuter innan hon lever sig in i clownernas värld. Och Venla är oerhört stolt när det går upp för henne att hon faktiskt besitter magiska krafter. Ögonen tindrar när hon blåser på clownerna som nästan trillar omkull. Hon skratrar av hjärtans lust. Det är henne unnat.

Svenska med en nypa finska, spanska och engelska

Algeriet, Japan, Spanien, Mexiko och Tyskland och några länder till. Gruppen som bänkar sig runt de enkla bordet kommer från många länder och flera världsdelar. Medlemmarna i gruppen har också varierande bakgrund. Hemmafru, studerande, läkare, barnskötare.

Den gemensamma nämnaren är intresset för det svenska språket. Och engagemanget i kursen.

Det är Arbis som ordnar kursen och den pågår på Verandan i Luckan. Målgruppen är invandrare som vill lära sig svenska.

”Nu går vi igenom läxan. Ni har väl läst den och gjort uppgifterna”, frågar lärarinnan **Jenny Kajanus** och ser ut över rummet. Kajanus är för tillfället huvudlärare i svenska i Arbis där hon började för några år sedan som timplärare i spanska.

Den här gången har alla inte gjort läxan och någon ser riktigt skamsen ut.

Deltagarna i kursen läser nybörjarsvenska under en period på sex veckor. Sedan kan man bygga på med några lika långa fortsättningskurser som ordnas antingen på Arbis på Dagmarsgatan eller i Stoa. Nybörjarkursen är gratis.

Samarbete. Mamma Martha Vera Ortiz går på nybörjarsvenska och förstår redan en hel del. Lilla Isa säger ännu inte så mycket men växer upp med minst två språk, spanska och finlandssvenska.

Lära är roligt. Jenny Kajanus undervisar bland annat svenska för invandrare men hon är också timplärare i spanska. Och tycker tydligt om att undervisa.

Den här timmen försöker Kajanus lära kursdeltagarna att skilja på de obestämda formerna en och ett. Det är inte lätt. Men det blir många skratt och stämningen är glatt informell.

Det är inte enkelt att uttala livsmedelsaffär eller skilja på cykel och cykeln om man har rötterna i ett land där inga ord påminner om svenskan.

Kajanus förklarar och varvar suveränt svenska med spanska och engelska samtidigt som någon svarar med hjälp av en nypa tyska. Men det är tydligt att alla förstår varandra och vad som avses. En fungerande form av språkbad.

Martha Vera Ortis är från Mexiko och bosatt i Finland sedan fem år. Det är kärleken som har fört henne till Finland via Frankrike. Martha kan redan prata lite svenska och hon förstår en hel del. Hon

är gift på finlandssvenskt håll och har nu föresatt sig att kunna så bra svenska att hon kan ta del av alla diskussioner i familjekretsen i Helsingfors.

Hennes dotter **Isa**, ett och ett halvt år, har fått följa med den här gången och hon betraktar Kajanus med road och nyfiken blick. Storasyster är på dagis.

”Jag har hela tiden haft för avsikt att lära mig svenska men det har inte blivit av på allvar. När min äldre dotter började på dagis insåg jag sedan att hon kommer att ha ett språk som jag inte har. Och jag vill verkligen lära mig. Dessutom är det säkert bra att kunna svenska när man ska söka jobb”, säger Martha.

Nybörharkurserna i svenska startar med sex veckors mellanrum och tjugo elever ryms med. Anmälan och mera information på Arbis, www.arbis.fi.

Trivsamt tivoli med böcker

Annegården på Annegatan 30 i centrum av stan förvandlas i maj till ett tivoli där allting kretsar kring nya barn- och ungdomsböcker. I huset jonglerar man med sagor, ordverkstäder och bokbingo och medverkande är allt från författare och illustratörer till figurer ur barnbokens värld. Bland andra kommer **Malin Kivelä** och **Monica Vikström-Jokela** att delta i tivolit.

Barnboktivolit är flerspråkigt och öppet för alla, både stora och små. I synnerhet då tivolit öppnar söndagen den 17 maj är programmet upplagt för hela

familjen. På söndageftermiddagen har den svenskspråkiga publiken tillfälle att njuta av musikteaterföreställningen *Vem ska trösta Knyttet?*

Under de tre följande dagarna är evenemanget i huvudsak riktat till dagisbarn och skolelever. I konceptet ingår många verkstäder och diskussioner och så finns en sagoautomat. I sagotältet leder **Linda Bondestam**, **Annika Sandelin** och **Malin Fagerström** svenskspråkiga ord- och bildverkstäder för barnen.

Barnboktivolit ordnas nu för andra gången och ska bli en återkommande

fest för alla vänner av bra böcker för barn och unga. Det är Annegården och kulturcentralen som ordnar tivolit i samarbete med förlagen, författarföreningarna, IBBY, Läscentrum och flera andra som fungerar inom branschen.

Barnboktivolit pågår mellan 17 och 20 maj och inträdet är fritt till alla program. När det gäller vissa seminarier och verkstäder förutsätts förhandsanmälan.

☛ *Fritt fram. Barnboktivolit jonglerar med sagor och ord, bilder och figurer, huller om buller och i dagarna fyra.*

I korthet

Från Brahms till Vreeswijk i Nordsjö

Rastis i Nordsjö håller i vår ett musikaliskt program rikt på variation. Söndagen den 5 april kl. 14 är temat musikaliska stämningar och skön musik av Johannes Brahms. Medverkande är Johanna Fernholm, Joanna Broman och Markus Pelli.

Söndagen den 19 april framför Anders Grönroos och Anders Östling ett urval visor och sånger av den mångsidiga trubaduren Cornelis Vreeswijk. Och senare samma söndag kl. 17 förvandlas Anders Grönroos till Apan Anders som underhåller barn i åldern ett till åtta med både välkända barnsånger och nya.

Musik med Leonard Cohen

Musikaftonen i Luckan i april bjuder på musik av Leonard Cohen. Det är Charlie Harjulin som tolkar Cohen den 10 april kl. 19. Två veckor senare, den 24 april kl. 10 blir det musikafton med sköna sånger av kända divor. Då är det Sofia Fri som sjunger med piano som ackompanjemang. Inträde 8 euro.

Karin Dunboll

Karin Dunboll är dockteater för de allra minsta barnen. Hon gästspelar på Rastis söndagen den 5 april kl. 17. Sagan handlar om betydelsen av att hjälpa andra. Rastis ligger vid Fjärdstråket 6.

Regnbågshelgen i april

Föreningen Regnbågsankan ordnar i mitten av april den traditionella Regnbågshelgen med program främst i Luckan. I evenemanget ingår allt från föreläsningar och fest till regnbågsgudstjänst. Regnbågshelgen vill nå alla finlandssvenska hbt-personer, deras vänner och familj och förstås alla andra som intresserar sig för jämställdhet och minoritetskultur. Hbt står för homosexuella, bisexuella och transpersoner. Programmet på Luckan är den 18 april kl. 11–23.

Upptäck din stad

Parkour är program i regi av Ung Info. Det betyder att man utforskar centrum av Helsingfors på ett kreativt, skojigt och fascinerande sätt. Ingenting annat krävs än lämpliga kläder och förhandsanmälan på www.unginfo.fi. Pågår 23 maj kl. 11–16.

Fantomen i Saftsalongen

Fantomen på Operan spelar nu i en version för barn som fyllt tre år. Det sker i samband med vårens sista saftsalong som hålls den 9 maj kl. 13. Fantomen på Operan är rolig och spännande och handlar om kärlek och vänskap.

Bott på barnskyddet?

Jeanette Forss som studerar socialt arbete vid samhällspolitiska institutionen vid Helsingfors universitet söker kontakt med personer som varit placerade på barnskyddsanstalt. "Du ska vara minst 22 år gammal och varit 12 eller äldre vid placeringen. Berätta om ditt liv i dag och hur placeringen påverkade dig, om dina erfarenheter, tankar och känslor. Du får vara anonym, alla svar behandlas konfidentiellt och man får skriva på svenska, finska eller engelska. Skriv före sista april 2009 till Pro gradu/Jeanette Forss, Snellmansgatan 10, 00014 Helsingfors universitet eller jeanette.forss@helsinki.fi.

Foto Lef Weckström

På väg. Inom 120-årsjubilerande AFK tävlar man om månadens bild. Ordförande Mikael Albrecht visar upp sina bidrag till temat "På väg". Ett bidrag föreställer stressiga metropassagerare, det andra den sista färden för en död indisk ko.

Inte störst men äldst i hela Norden

Amatörfotografklubben i Helsingfors, AFK är inte den största i sitt slag men är inte bara äldst i Finland utan också i hela Norden.

"I Stockholm fanns faktiskt en amatörfotoklubb som grundades före AFK men den är inte längre verksam. Och vi är det i alla högsta grad", säger AFK:s ordförande Mikael Albrecht.

I vinter har det gått 120 år sedan AFK grundades. Ett upprop publicerades den 22 februari 1889 i Hbl. "De damer och herrar som önska inträda en tilltänkt fotograf-amatörklubb i Helsingfors behaga sammanträda till förberedande möte lördagen den 23 februari kl. 6 e.m i Kleinehs hotell". Lite senare lät Kejserliga Senaten meddela att man godkände klubbens stadgar och hälsade dessutom verksamheten välkommen. Tio år senare var umgänget av ett protokoll att döma livligt: "Efter mötet hvidtog en animerad supé hvarunder den angenämaste stämning var rådande. Samkvämet varade till arla morgonstund hvarunder det ena talet aflöste det andra".

I dag har AFK 130 medlemmar varav närmare fyrtio är aktiva. Den finskspråkiga kollegan, Kameraseura har 1300 medlemmar och samarbetet mellan de två för-

eningarna är gott. En del av AFK:s medlemmar är aktiva i båda klubbarna.

Labbet i Tölö

Mikael Albrecht sitter i AFK:s lokal på Tölögatan. Lokal är kanske att ta i, för det handlar om källaren bredvid pannrummet. Det är lågt till tak och mysfaktorn är inte hög. Men de två små rummen, som utgör labbet, tjänar sitt syfte.

"Här har vi verkat i många år. Och labbet fungerar fint. Vi har utrustning för behandling av bilder i dator, printer och så har vi ett traditionellt mörkrum. Medlemmarna bokar tid och har så kallat abonnemang för att få använda utrustningen. Datorn och mörkrummet är ungefär lika efterfrågade", säger han. AFK ordnar möte för medlemmarna regelbundet den sista torsdagen varje månad.

"Då väljs månadens bild som utgår från ett visst tema. Temat i januari var "På väg" och i februari "Hoppsan". Det är fritt fram att associera. Vid varje månadsmöte medverkar en utomstående person som dels håller föredrag, dels är enväldig domare och utser månadens bild. Då händer det inte att man börjar favorisera någon viss stil eller en viss typ av mo-

tiv. Var och en tävlar med ett bidrag i var sin klass för färg respektive svartvit bild".

I tävlingen om månadens bild uppmärksammas de tre bästa i var sin klass, ett hedersomnämmande och publikens favorit.

"I slutet av årets kröns sedan årets fotograf. Årets fotograf har fått sammanlagt mest poäng i tävlingarna om månadens bild. Så för att bli årets fotograf ska man vara aktiv. Årets fotograf får sedan äran att uppbevara vandringspokalen".

Medlemmarna i klubben har väldigt varierande bakgrund och könsfördelningen är ganska jämt 50/50.

"Vi har allt från skolelever till pensionärer. Bland oss finns folk från de mest varierande yrken, även före detta proffsfotografer. Alla är välkomna som bara är intresserade av bilder".

AFK ställer också ut. Utställningarna brukar pågå på väggarna på kafé Wayne's coffe på Alexandersgatan 11. På programmet står också kurser i såväl hantering av digikamera som bildbehandling i photoshop.

• Mikael Albrecht ger mera information och svar på frågor om medlemskap. Det kostar förresten 26 euro i året. Man når honom bäst på e-postadressen: mikael.albrecht@f-secure.com.

Se upp, zigenare!

Om attityder och fördomar, historia och nutid, kultur och missförstånd. Det handlar den nya utställningen i Villa Hagasund om och man har kallat den "Se upp, zigenare! Missuppfattningens historia".

Utställningen har sitt upphov i Luxemburg där den visades 2007. På stadsmuseet utgår man från samma material men den i Helsingfors är samtidigt klart anpassad till våra förhållanden och skildrar även kale-romerna i Finland. Ur helsingforsisk synvinkel är utställningen aktuell också i samband med att de romska tiggarna från Rumänien syns starkt i ga-

tubilden. I Villa Hagasund finns deras dystra historia beskriven. Utställningen är en möjlighet att reflektera över fördomar som romerna – en urgammal men samtidigt okänd och missförstådd minoritet – blivit utsatta för i århundraden. Namnet på utställningen är medvetet provokativ, men zigenare är ett begrepp som många romer inte anser vara kränkande. Den nedlåtande innebörden i ordet kommer från sättet ordet används av majoritetsbefolkningen. Stadsmuseet arrangerar guidade turer på utställningen och på svenska sker det söndagen den 3 maj kl. 15.

Foto stadsmuseet

Tre romska kvinnor i fotoateljé i Helsingfors på 1930-talet.